

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 fr)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Péntek, július 29.

Kulturharc.

Kolozsvár, július 29.

Az a konfliktus, mely utóbb Franciaországot ismét ellentétbe helyezte a Vatikánnal, az egész civilizált világ figyelmét és érdeklődését lekötve tartja. Mintha feljárnának a harcok, melyeket egy évszázad előtt a francia nép vívott az egész emberiség nagy dicsőségére, Európa minden elnyomott népének nagy hasznára. A középosztály fölszabadulása a nagy forradalom munkája volt. A feudális állam bástyái széttörtedeztek, a nép behatolt az alkotmány sáncaiba s aki eddig rabszolgája volt másnak, ura lett önmagának.

A francia nemzet egy évszázad multán azt látja, hogy munkája nem volt tökéletes. A feudális állam maradványa még mindig lenyűgözi a népet: az egyház noha formájában hozzásimult a néphez, törhetetlen kitartással azon fáradozik, hogy régi fegyveres társának, a feudális államnak vissza-szerezze hatalmát, mert csak annak égése alatt remélheti az egyház is a maga fennmaradását és virágzását is biztosítani.

Egy évszázad előtt Franciaország példát adott arról, hogy miképpen kell a bilincseket levetni a kézről. Most iskolát teremt abban, hogy miképpen kell egy nép lelki világát felszabadítani oly befolyások alól, amelyek hátráltatják a fölvilágosodás gyorsabb processusát.

És akármennyire igyekezzenek ezeket az incidenseket odamagyarázni, hogy azok csupán a francia kormány és a római kuria politikai differenciái, mi a jelenségekben nagy események rugóit látjuk. Ezek az események kezdetben csak az emberiség szellemi világában jelentkeznek majd, hogy végeredményükben hova fejlődnek, ezt ne feszegessük ma még. Annyi kétségtelen, hogy Franciaország oly magot vetett el, melyről az emberiség, a fejlődés természetes folyamatának szigorú törvénye révén, gyümölcsöt fog szedni. A francia nem fukarkodik. A szellem, a fölvilágosodás áldásából pazar kezekkel adott Európa minden népének, mindenkor.

Egy közeledő európai kulturharc első felvonása az, a mi a közelmúltban annak a következtében megindult, hogy a francia nép szövetséges társat keresett a maga

fajrokonában, az olaszban. Hogy mely materiális okok játszottak itt közre s hogy voltak-e egyáltalában materiális okok, nem firtatjuk. Azt hisszük, hogy ezen okoknál sokkal erősebben vonzotta egymáshoz a két népet mindkettőjüknek az a sajtósági helyzete, melyben egy harmadik tényezőhöz, a római egyházhoz állanak. S e tény erejét nem csökkentheti Ercolési kapitány nyilvánvaló árulási ügye sem, a mely ezidő szerint fölszínen lebegve, a két rokonnép egymáshoz való közelségének, realis voltában való hitet sokakban megrendítette. Franciaország mai kulturharc közepette érezte, hogy szüksége van az európai fajok közül egy oly népre, a mely a legkevésbé sem zárja el országát a kulturharc szelleme elől. A háborúkban nem nélkülözhetjük az idegen népek rokonszenvét. S ez a rokonszenv kétszeresen szükséges oly harcoknál, a hol nem a nyers erő, de a szellem ütközik össze a szellemmel. A francia kormányának hamarosan vesztett ügye lenne Rómában, ha küzdelmét nem tudná megkedveltetni más népfajokkal is. De vesztett ügye volna különösen otthon a maga népénél.

A nép lelkiéletére nagy befolyással volt mindig, ha tapasztalta, hogy az irányzat, amelybe őt terelik, hódít másfelé, túl az ország határán is. Mert egy régi megszokott állapottól idegenkedve megütköztünk egy új állapottal. A bizonytalanság érzése erőt vesz rajtunk töprengünk, hogy nem jobb-e a bizonyos jelen, mint a bizonytalan jövő. Ha azonban példát mutathatunk a népek, hogy az új állapotot már más nép is kipróbálta magán, az idegenkedés eloszlik, mert ami még az imént bizonytalanul látszott, azt világossá teszi a példa.

Egy ilyen kipróbált népre volt szüksége a francia kormányának, hogy megrázkódtatás nélkül átvezesse a francia népet egy új világba, egy új állapotba. Az olasz nép 1870-ben elszakadt az egyháztól. Hitét, vallását megtartotta ugyan, de az egyházzal leszámolt. S ha most Róma rabja a tekintélyen ütött csorbát panaszoja föl, Róma népe csöndesen, érzéketlen közönybe merülve hallgatja a fogoly pápa panaszeit. Akitől valamikor fényt kapta, nem érdekli többé s szívében nem kelt részvétet, ha a fogoly mártírságának glóriáját megtép-

desik. A martiroknak jól esik, ha panaszkodhatnak s Róma népe nem zavarja önkéntes száműzöttjének ama örömeit, melyeket az önsanyargatás nyújt.

Egy ilyen néppel kellett közeli szövetségbe hozni a franciát. Ez a szövetséges visszaadja a francia léleknek a maga energiáját, ha megszállná őt a bizonytalanság érzése: hogy milyen is lesz hát a mi állapotunk, hogyan is fogunk boldogulni ezen a világon, ha az egyház áldást osztogató karjait eltoljuk magunk mellől. És ebben a csüggedésben ott áll mellette az olasz nép és tüzei, biztatja, mint Ádámot Lucifer. Ne ijedjünk meg ettől a névtől. A nagy alkotások bölcsőjét nemcsak a jószág, szelidség nemtője, de Lucifer is ringatta. S a két nemzet ma nagy alkotásokra és még nagyobb eseményekre készül. Mert nem kicsi dolog, hogy a római egyház fejének szűkebb házájában szótlanul nézik a konfliktus fejlődését és följajdulására nem felelnek. Másutt pedig csodálkoznak rajta, hogy ily dolgok következtében nem dől össze a világ s mert a világ csakugyan nem dől össze, kezdenek kételkedni abban a bizonyos misztikus erőben, mely az egyházat környezte. S ahol a szkepticizmus fölütötte fejét, ott megrendülnek az alapok, melyekre a tekintély és hatalom épült.

A távolban, évtizedes idők ködében már látjuk a nagyobb következmények perspektíváját. A forradalom a szellemiek és lelkiek világában megindult. Talán holnap az ember választja el a maga hitét, vallását az egyháztól és talán holnapután már az egész emberiség választja el az egyházat az államtól. Mindez azonban nem érinti majd a hitet, a vallást. Csak éppen annyi lesz a változás, hogy ezután a hit és a vallás szabadok lesznek s az emberiség kincsét képezik, nem pedig az egyházét.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 28

Elnök: Perczel Dezső.

Napirenden van a földmivelésügyi tárcza.

Pap Géza előadó rövid összehasonlítást tesz a tárcza korábbi és ideai költségvetésének egyes tételei között. Az utolsó

hat év költségvetésének végösszegét tekintve, azt találja, hogy a földmivelésügyi jogos igényei kielégítést nem nyertek mind, csak részben: már pedig a földmivelésügyi a nemzeti vagyonosodás egyik legfontosabb erőforrása. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) A jelenlegi kormány az egyes ágazatokban már eddig is nagy eredményeket mutat fel. Dicsőri az állattenyésztés fejlesztését is, mert ezzel lehet majd a külföld vásárlási kedvét fokozni. A tejszövetkezetek felállítására is nagy hatással volt a tejtermelésre s e téren is kívánatosnak tartja a törekvéseket. A szőlőszet, a borászati kérdésekre térve, szinte fejlődést konstátál, mert ma holnap elérjük azt az átlagos évi boranyag termést, mely fölött a filloxera előtti időben rendelkezünk. A földmivelésügyi kormány általában nagy törekvéseket fejt ki a bortelemelés fejlesztése érdekében. Több intézkedése bizonyítja azt, hogy van érzéke, van munkakedve borgazdasági állapotaink fellendítéséhez, így beillesztett egy tételt mintapince létesítésére 200,000 korona előiránnyal.

Barta Ödön: Mi van az olasz borvállal?

Pap Géza: Neki csak az a feladat jutott osztályrészül, hogy felhívja a Ház figyelmét a földmivelésügyi kormány tövös törekvéseire. A költségvetés a gazdasági munkaügy érdekében is rendelkezik előiránnyal. Föl van véve 200,000 korona. Elismeréssel emlékezik meg azelőtti földmivelésügyi kormányok a téren kifejtett munkásságáról. Hiszi, hogy e fontos kérdésekben is elődjé nyomán fog haladni. A székelykérdés érdekében is tenni fog a földmivelésügyi kormány, nagy tekintettel lesz a tudnái székegy kongresszus javaslatára s amennyire az abban foglaltak megvalósíthatók lehetnének, bizik a földmivelésügyi miniszterben, hogy nem zárkozik el a kívánalmak teljesítésétől. Ajánlja a költségvetést elfogadásra. (Helyeslés a jobboldalon.)

Marjay Péter a földmivelésügyet tartja a legfontosabb közgazdasági kérdésnek. Egy ilyen fontos kormányzati ágat a legnagyobb odaadással kell vezetni, egy ilyen kormányzati ág vezetése élen nagy szakembernek és nagyon törekvő embernek kell állni. Mindezeknek a kívánalmaknak megfelelő a jelenlegi miniszter elődje. Nagy elismeréssel emlékszik meg annak szociálpolitikai törekvéseiről. A gazdasági munkás és cselédszolgálat intézménye valóságos megmentője a munkásszítálynak. A hasznos madarak védelmét is nagyon fontos kérdésnek tartja, ezen a téren is áldásos munkásságot mutat fel a földmivelésügyi kormány. A jelenlegi kormány, ha nyomába lép elődjének, ő is meg lesz vele elégedve, azonban a jelenlegi kormány még kevés munkásságot képes felmutatni, az ő multjából itélni még nem lehet. Olyan a földmivelésügyi miniszter, mint az a gyermek, akitől azt kérdezték: „Fiam, tudsz-e zongorázni?” ez azt felelte rá, hogy: „nem tudok, de megpróbálom!” (Ellentmondások a jobboldalon.)

Molecz Dani: Hogy lehet ilyen rossz hasonlattal előállni. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Felkiáltások a jobboldalon: Nagyon rossz hasonlat, nagyon rossz hasonlat! Marjay Péter: Ha rossz hasonlat,

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyeszkő centiméterenként 3 fillér.

Parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

TÁRCA.

Vissza jöttem.

Megbocsás, hogy megint visszajöttem, De távol tőled élni nem tudok; Igérem, hogy mindig elkerüllek, Utadba állni sohasem fogok.

Csak messziről fogom megfigyelni Miként folyik drága életed, Lelkem mindent, mindent megbocsájt Csak azt ne kívánd, hogy feledjelek.

Szomorú emlékeim romjára Építek egy csendes kis templomot, Azt a képet teszem az oltárra Mely szívemben örökké élni fog.

Csengery Vilma.

Hűség.

Irtá: Roberto Bracco.

Renata levele Marcellohoz.
Kedves Marcello! Még mindig siratom szegény férjemet és siratni fogom talán nagyon sokáig. De téged ma is csak úgy szeretlek, mint ahogy szerettelek, amíg élt. Esküszöm.

És mégis bucsuzom tőled. Nem jöttél hozzám, hogy tisztelőtlen tartás a gyászomat, köszönöm. A távolléted megkönnyíti a feladatomat, mert nem lett volna meg a kellő bátorságom, hogy szemtől szembe így beszéljek veled. Érts meg. Csak röviden írok. A kezem reszket. Nem fogom megtálatni a kellő kiféjezéseket. Igyekezzél hát megérteni. Most, hogy özvegy és szabad agyok; most, hogy egészen a tied lehetnék,

egyedül a tied: feleségül kellene mennem hozzád, ha nem szakítanék veled. És aztán?... Elrontanék egy dolgot, amely nagyon szép volt! A bűnökben boldogok voltunk. Ha ártatlanok lennénk, csak olyan házastársakká válnánk, amilyen nagyon sok van. A szerelmünk olyan nagy volt, hogy szüksége volt bűnre. E bűn nélkül a szegényes és közönséges törvényesség tünyságában s a hétköznapi együttlében jelentékenyen kevesebbé lenne kénytelen. Aztán mennyi veszély! Mennyi zaklatás! Végzetes módon kételkedni kezdenél a hűségemben, mert tudod, hogy az első férjemhez sem tudtam hű maradni. És miatt arra emlékeznél, mily gondossággal titkoltam előtte az árulásomat; mily odaadással, mennyi figyelemmel, mennyi gyöngéd kímélletel környeztem, hogy kellemessé tegyem az életét: a szerelmemnek minden bizonyítéka gyanút kellene benned. És még ennél rosszabb dolog is következne. Igen, én kedves Marcello, végre még féltékeny lennél ő rá. Rettenetes! Ne mondj ellent. Az élő férj semmit sem jelent a feleségre s a szeretőre nézve; de a halott férj már valaki mind a kettő előtt.

Isten veled hát, kedves Marcello, Isten veled! Válgunk el. Szeressük egymást a mult édes emlékeiben. Nehogy ezt a szerelmünket elpusztítsuk, szükséges a válás. Feltétlenül szükséges.

Renata levele Luciohoz:

Kedves Lucio! Még egyre siratom szegény férjemet és talán siratni fogom még nagyon sokáig. De szeretem őt, ahogy szerettem, a mikor még élt. Esküszöm. És ezért írok neked. Már rég nem láttam. Őn tisztelte e fájdalomat, szükségét érezte annak, hogy távol maradjon tőlem, nehogy

megzavarja bánatos óráim csendjét. Jól tette. Az ön gyöngédsége soha sem tagadja meg magát. Erzelmeinek neességével meg tud nemesteni mindent, a mit szeret. — Tisztán érzem magam ön előtt és az is vagyok. Ez a nagy ára annak az áldozatnak, a melyet meghoztam, a mikor a szerelmünkben mind napig száműztem az édes bűnt. De most?

Az, aki elválasztott bennünket, nincs többé. Végtelenül jószág, a mely oly sok esztendőig hozzá kötött, már csak emlék, a melyet tisztelttel fogok tudni megőrizni a szívembe; és az a biztos tudat, hogy mindig hű maradtam a kötelességemhez, jogot ad nekem arra, hogy sietlesem a boldogságomat.

Ma is azt mondom, amit már régebben is sokszor mondtam: szeressük egymást. Csak azzal a különbséggel, hogy ennek a szónak ma pontosabb, határozottabb és emberibb jelentősége van. Igen, ez a szó ma azt jelenti: a tied vagyok.

Lucio, mi férj és feleség leszünk. Ha leánykoromban ismertél volna meg: az álmod, a törekvésed, forró vágyad: a becsület és törvényes egyesülés lett volna. Mindig is ezt mondtam.

De fájdalom én már nem vagyok leány. Nem léphetek majd az oltár elé mirtuszkorúval a fejemen. De ehelyett azt fogom adhatni neked, amit egyetlen leány sem adhatott még meg a völgyének, amikor esküvőre ment: a hűségnek feltétlen biztosítékát. Én már egy férjhez hű voltam és hű voltam hozzád is.

Renata.

Néhány héttel később.
Párbeszéd Lucio és Marcello közt:
Marcello: Hát feleségül veszed az özvegyet? Gratulálók.

Lucio: És te leszel az egyik tanu.
Marcello: Én? Miért épen én?
Lucio: Mert a barátom vagy s barátja vagy Renatának.

Marcello: Én sohasem voltam a Renata barátja. Ellenben barátja voltam a férjének, az Isten nyugosztalja meg! És épen azért, ha őszinte akarok lenni, rám épenséggel sincs kedvező hatással ez a házasság.

Lucio: De hiszen én alig ismertem a férjét. Miféle aggyaim lehetnének? Mitől tartasz?

Marcello: Semmitől, tudom, De én, aki a szegény embert még magam előtt látom, rosszállom a Renata házasságát.

Lucio: De azt csak meg fogod érteni, hogy előttem tisztának érzi magát. Mindvégig hű maradt a kötelességéhez és ez megadja neki a jogot arra, hogy boldogságát sietesse.

Marcello: Ne ki, neked is a legteljesebb boldogságot kívánom; de vigyázzatok...

Lucio: Renata szeret s én imádom őt. Ez bizonyos.

Marcello: Nos igen, de az a nő, akit feleségül veszel, mégis csak özvegy.

Lucio: Aki megadja nekem azt, amit egy leány sem adhat.

Marcello: És pedig?

Lucio: Feltétlen biztosítékát a hűségnek.

Marcello: Mi által?

Lucio: Az által, hogy egy férjhez már hű volt.

Marcello: Igaz, ezt elfelejtettem.

Lucio: De én nem.

Marcello: A dologban csak az a rossz, hogy a férj meghalt.

Lucio: Mit akarsz ezzel mondani?

Marcello: Csak azt... hogy a férj semmit sem jelent, amíg él...

Lucio: Köszönöm. Ez nagyon vigasztaló rám nézve, aki épen férjnek lenni készülök!

Marcello: A meghalt férj viszont egészen más! Az mindig valaki!

Lucio: Sohasem szeretted az urát.

Marcello: De hiszen azt mondtad az imént, hogy hű volt hozzá!

Lucio: De nem mert szeretted. Oh nem! Mert becsületes asszony volt.

Marcello: Vagy úgy, akkor hát igazad van.

Lucio: A tanum leszel tehát?

Marcello: Nem lehet.

Lucio: Udvartársat vagy.

Marcello: Elhíheted, hogy Renata asszony nem lenne háts neked a választásodért. Meg sem látogattam a mióta a férje meghalt. Már ez így van: szörnyen fogékony vagyok bizonyos benyomások iránt. „Nem bírtam többet odamenni.”

Lucio: Most a legjobb alkalom van arra, hogy újra közeledhessél hozzá. Ne légy oly makacs.

Marcello: Nagyon is jó barátságban voltam a férjével. Bizonyos vagyok benne, hogy az egyházi vagy polgári esketési szertartás alatt nem látta szívesen.

Lucio: Am jó. Feltárgy: m előttem a teljes valót? Hiszen épen ő kért meg, hogy hívjalak tanúnak.

Marcello: Becsületszavadra?

Lucio: Becsületszavamra.

Marcello: Ha csakugyan ő kért erre...

Lucio: Elfogadod?

Marcello: Nem bánom hát, igen...

Elfogadom.

lembérvételét kéri. A székesi akciót mellőzve, de a végrehajtásban sok nevelésügyi részt vevőket lát. Elfogadja a költségvetést.

Az elnök az ülést 5 percre felfüggeszt.

Sebess Dénes, Barta Ödön és Simonyi-Semaden Sándor beszédei után az ülés berekesztetett.

Tüntetés a képviselőházban.

Szocialisták röpirata.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 28.

A képviselőház mai ülésén Bedőházy János beszéde alatt, a II. emeleti karzatról két fiatal ember több száz fehér cédulát dobott le az ülésterembe. A röpiratok nagy szögességgel hullottak alá és a képviselők egy pillanatra meghökkenek a váratlan papír-eső fölött, de azután felvették és elolvasták a röpirat tartalmát.

Bedőházy János is meglepődött egy kissé, úgy, hogy az elnök — a ki mindjárt látta, hogy nincs baj — kétszer is rászólt, hogy folytassa beszédét.

Ezalatt a teremközvetlen közrefogták a két fiatal embert és átadták őket a rendőrségnek, a hol konstatálták, hogy az illetők: Kőzs József és Stein Ede nevű munkások.

A röpirat tartalma a következő:

Képviselő urak!

Nem alázatosággal, hanem a szabadság és önmegbecsülés gondolkodó férfi nyíltságával szólunk Önökhöz. A ki nem szereti az ösztön szót, ám ne hallgassa meg, de a következményekért mégis felelnie kell.

Nem veszik-e észre Önök, hogy a parlament és az ország között levő győgykecsnek utolsó szála is elszakadt? Hogy a kormány felelőssége fikcióvá lett? Míg Önök a képviselőházban, nyakukban a lojalitás tarisznyával, nyugodtan tárgyalnak a szerény kívánságukat igyekeznek parlamentáris szavakba önteni: addig az országban a felelőtlen kormány vadul gázol keresztül a szabadságokon.

A gyűlékezési szabadság a tudatlan szolgabírák és kapitányok prédájává lett. A sajtószabadság hóhérek kezébe került. Magyarországon a cenzura eltorlódása után 56 esztendővel az újságok üres hasábként és oldalakként jelennek meg.

A dühöngő kormány még ez sem elég. Durva kezét rátette a bíróságra is, befogta azt a maga szekerére, hogy a függetlenség állított bíróság ezután kifejezetten is osztályárdeket szolgáljon.

Ime a bizonyíték:

Egyik táblai elnök a következő leiratot intézte a törvényszékhez és járásbíróshoz:

„341/904. eln. sz.

Igazságügyminiszter urnak folyó évi január hó 29-án 3281/III. I. m. szám alatt kelt rendeletét, a m. kir. belügyminiszter ur értesítette, hogy az ország déli vidékein, részben szocialisták irányzatú, részben nemzeti-igazságok folytán nemcsak a népek békéje és nyugalma van megzavarva, hanem a közbiztonság is a közrend is veszélyeztetve van, melyeknek fenntartására a m. kir. belügyminiszter ur ugyan minden lehetőséget praeventív intézkedést megtevé, de a közigazgatási hatóságok panasza szerint több helyen az igazságügyi hatóságok nem tartják a fontos állami érdekeket eléggé szem előtt, a rendőri hatóságok kellőleg nem támogatják, sőt a hozzájuk feljelentett esetekben is késedelmesen és lanyhán járnak el.

Felhívom elnök urat, hogy a belügyminiszter átiratban megjelölt állapotokra a felügyelet alatt álló kir. járásbíróságok vezetőit bizalmasan figyelmeztesse s őket a zavargások és igazságok esetében állami közérdekből nemcsak soronkívüli, hanem a lehető leggyorsabb eljárásra utasítsa.

Ezzel a leirattal a polgároknak az igazságszolgáltatásba vetett esetleges bizalma ki van végezve. A képviselő urnaknak talán nem kell megmagyarázni, mit jelent ez? A polgári államnak, mint a köz képviselőjének, utolsó bástyája is lehullott. Nincs ennek az államnak többé egyetlen szerve sem, melyre csak rá is lehetne fogyni, hogy valami fűzi a közhöz. Most már igazán, nyilvánosan is mindenkinél annyira igaz van, a mennyi erővel rendelkezik. A kormány is azt akarja, hogy ez menjen át a köztudatba. Kívánsága teljesül.

A nép tehát már tudja, mit fog cselekedni. De a képviselő urak! Hiszen talán Önök is valamik? Hát a parlament csakugyan annyira elagott, hogy már mozdulni sem tud? Még azt is lusta megkérdezni, hogy hova bányódott el a miniszteri felelősség?

Képviselő urak! Ha Önök nem akarnak már semmik sem lenni: ehhez jöhetnek. De nincs joguk ahhoz, hogy ilyen szándékkal foglalják le a helyet a parlamentben.

Ha pedig komolyan veszik hivatásukat, hadd lássuk körmére mernek-e csapni a ragados kezű kormányokat? Érdemesnek tartják-e megvédeni az országot, ha másért nem, hát e jó hírért?

A nép várja, hogy hallgatni fog a kértől még tovább is Önök, hogy így beigazolják a maguk részéről is a mai parlament joghatatlanságát?

Akármit csinálnak is azonban, a mi jövőnkre nézve mi nyugodtan várjuk az eseményeket.

Az erőszak minden fejseccsapása a mai rendből hasit le egy darabot!

A magyarországi szocialdemokrata párt.

Felrobbantott orosz miniszter.

Pétervár, július 28.

Plehwe belügyminiszter aközben, hogy a városi állomáshoz köcsözt, egy bomba által megölték.

Plehwe orosz belügyminiszter egyike volt a cári hatalom legkegyetlenebb végrehajtóinak. Ő volt az, aki minden mozgalmat, amely akármilyen reformra vezetett volna, a legirigymatlatosabb módon ellopasta és az orosz rendőrállam minden irtózatosságot mozgósított, hogy a népek szabadságára törekvő hajlamait csírájában megfojtassa. Mint belügyminiszter a kormányzóknak is ő adta ki az utasításokat és az elfoglalt vagy meghódított tartományokban uralkodó dróki rendszabályokat ő tartotta ében és ő adott impulzust arra, hogy a kormányzóságok az engedmények helyett, amelyeket tenniük kellett volna, hogy a nép forrongását és dühét lecsillapítsák, csak annál kegyetlenebb, annál drókiabb rendszabályokat léptették életbe. A titkos forradalmi bizottságok, amelyek mostanában a kormányzókra indítottak hűtlenkedést, már régóta szemet vetettek Plehwe miniszterre, mondván, hogy nem a végrehajtó eszközökkel kell elpusztítani, hanem a bajt csírájában kell megátadni. Ezt pedig Plehwe belügyminiszterben találta meg.

Plehwe tudta, hogy élete ellen leselkednek és magát mindig egy egész rendőrármáddal vette körül. Sorsát még sem kerülhette el, mert a hol egy egész birodalom haragja és gyűlölete nyilvánul meg, ott ugyancsak bajos a minden utcasarkon ólálkodó veszedelmek kikerülni. A kormányzó meggyilkolása sem riasztotta vissza Plehwe-t, hogy az erőszak politikáját kövesse és végrehajtsa. A Sibiriaiba deportált ezer meg ezer politikai bűnös, a bírónők ezer meg ezer lakója mind Plehwe-t káromolta sorsáért. Nem csoda, ha ennek az embernek a sorsa betelt.

A most folyó orosz-japán háború keletkezése is jórészt Plehwe, belügyminiszter lelkét terbeli. Az erőszak politikájának volt híve és ennek az elveiből indult ki akkor is, amikor az orosz-japán viszály kitörésénél volt. Egyike volt azoknak, akik a cárral elhitették, hogy semmi szin alatt sem mer Japánország háborút kezdeni Oroszországgal és ezért folytatják Kelet-Azsiában azokat a műveleteket, a melyek végre is háborúba sodorták a két országot.

Sokkal súlyosabb volt az, amelyet a kisenovi véres napok után emeltek Plehwe belügyminiszter ellen. Az volt a vád, hogy a belügyminiszter látván a nép forradalmi lázát, levezető csatornát akart vájni a nép dühének és ezért hivatalnokait egyetértően a zsidókra terelte a nép haragját. A történelem volt hivatva arra, hogy világosságot derítsen erre a rettenetes ügyre. A tények és események mindenesetre igazolják, hogy orosz hivatalnokok is működtek közre a rettenetes mészárlásban.

A bomba tehát megint működésbe jutott Oroszországban. Az elnyomott, elcsigázott, kiszáradt és jogfosztott népek úgy látszik, Oroszországban nem tudnak magukon másképpen segíteni, minthogy az erőszak fegyverrel ellen az erőszak fegyvereivel küzdenek.

Szerbiai titok.

A trónörökös kérdése. — Karagyorgyevics uralma. — Pénzen bérelt orgyilkosok. — A megvetett tisztikar. — Nagyszerbia. — Támadás monarchiánk ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, július 28.

Szerbiában korántsem az a nyugalom, amit a felhatalatos sajtótudósítások feltüntetni szeretnének. Valami bizánci Szerbiában és ez a valami: a királygyilkosság.

A magyar lapok tele vannak szerbiai hírekkel. Ezek korántsem adják hű képét a szomszéd ország helyzetének. De maguk a szerb hazafiak sem érzik magukat bátor-ságban szülőföldjükön olyankor, mikor hazájuk sorsa fölül akarnak bizalmas szót cserélni. Ilyenkor átrándulnak Magyarországra; Zimony és Ujvidék a kedvenc találkozási helyük, ahol jó hasznát veszik a magyarországi szerbek biggadt tanácsainak is. Különböző Ujvidéken nap-nap után igen sok szerb politikus és államférfi fordul meg, akik közül többen napokig tartózkodnak a városban.

Egy előkelő szerb politikus Szerbia jelenlegi politikai helyzetére nézve több igen fontos és érdekes dolgot mondott el. Szerbiában — kezdte a politikus — ismét a trónörökös kérdése foglalkoztatja nemcsak a politikai, de az egész ország közvéleményét. Törvényes trónörökös most egyáltalán nem létezik s így trónváltásról egyelőre szó sem lehet.

Milan király törvénytelen gyermekéről tudni nem akarnak és nem is fogják trónörökösül elismerni. — A gyermek mellett senki sem kardoskodik, csak az édesanyja, a ki megmozgat fűt, fát az érdekében.

Karagyorgyevics Péter uralmát csak az inogtatná meg, ha trónörökös-jelölt volna, de ez is csak akkor, ha rengeteg pénzzel rendelkezik. Ez esetben komoly volna a helyzet, mert Szerbiának elsősorban pénzre van szüksége. Még pedig sok pénzre, mert az utóbbi idők eseményei úgy tönkretették az ország gazdasági helyzetét, hogy a válság szinte a küszöbön van.

Mindezeket Karagyorgyevics Péter nagyon jól tudja. Sőt arról is tudása van, hogy a belgrádi vérfürdő végrehajtói, tehát az 85 tagból álló gyilkos banda, szintén pénzen bérelt orgyilkosok voltak. Bosszu-

tettek most sincsenek teljesen kizárva. Ezt bizonyítják azok a titkos ülések, a melyeknek földelítése Belgrádban napirenden van.

A királygyilkosság következményei t. i., hogy a polgári osztály megveti a tisztikart, már szétlében-hosszában mutatkoznak az országban. Ismeretes a krágujeváci összezettség, a melynek tiszta képét eddig nem-hogy a külföld, de még Szerbia maga sem ismeri. Nagy titokban tartják a véres verekedést, melynek sebesültjeit eddig mintegy ötvenre teszik. A megsértült tiszték száma szintén nagy.

A napokban Vászics generálissal, a volt szerb hadügyminiszterrel meginterjúvolta egy szerb újságíró. Vászics nyilatkozata megjelölésekor az egész országban általános és kínos szennációt keltett. Erről a nyilatkozatról különben még most is sokat beszélnek az országban.

Vászics a többek között kijelenti, hogy a hatalmat fordul el a mostani szerb uralkodó és kormányzói rendszertől és fölszólítja a Szerbián kívül lakó szerbeket, hogy örvendjenek azon, hogy ma nem szerbiai alattvalók: hagyjanak föl ábrándjaikkal, a Nagyszerbia megalapításával, mert csak az a szerb boldog, ki ma nem lakik Szerbiában.

Vászicsot és mindazokat a tisztiket, a kik a királygyilkosságot nem helyeslik, a pécsi-lépésre titkos kémek kísérik. A kémek állítólag jelentést tesznek az udvarnál megfigyeléseikről.

A szerb politikus ezután elmondta, hogy az Obrenovicsok soha sem voltak kedveltek az orosz cárok előtt s éppen azért csodálkozik azon, hogy a magyarországi monarchia idején külpolitikájával az oroszok másként bájták a vizet. Sőt azt is kijelentette, hogy a kiklos montenegrói fejedelmek közte az orosz követ jelenlétében elcsúszta támadást intézett a monarchia ellen, olyannak adást, a melyről a magyar kormányval valószínűleg tudomása sincs.

UJBONSÁGOK.

Tennisz élet Kolozsvárott.

Kolozsvár, július 29.

A kolozsvári teniszcsoportok és leányok egyik legkedvesebb nyári szórakozása most a tennisz, melynek kedvező időjárás is ugyancsak elősegíti.

Szinte semmi sem mérteketben hódított ez a kedves sport. Még a korcsolyázás is — amely pedig egykor a legnépszerűbbeknek — mögötté maradt elterjedtség tekintetében a tennisz. Ez híven nem veszik rossz néven a kolozsvári lakosok, ha privát nyomozások alapján, legalább megközelítőleg nyilvánosságra hozzák azokat a bulvárok, a melyekről, akik napról-napra háborúznak a tennisz-pályán és nagy szórakozással hódolnak ennek a szép sportnak. Teljes névsort természetesen lehetetlen volt összeállítani. A kik tehát véletlenül kimaradtak, ne nehezteljenek érte. Előre is ígéretet teszünk arra, hogy jóakarati pótlásoknak később is helyet adunk, ha a kimaradtak úgy vélik, hogy sérelem esett rajtuk.

A névsort úgy állítottuk össze, ahogy egyes társaságok együtt vannak és pedig a következőképpen:

Akcentz Károlyné, Brusy Lászlóné, öv. Dieschffy Béláné, Hangay Margit, Lukács Edith és Aranka, dr. Menyháth Gáspárné, Nagy Pálma, Somodi Ila, Szamosi Jánosné, Széchy Akosné, Széchy Etus.

Böjte Margit, Kuhn Irma és Edith, Petráns Rózsika és Ibolya, Salamon Rózsika.

Csikpés Károlyné, Farkas Gézané, Herczeg Lajosné, öv. Mentovich Gyuláné, Purjesz Zsigmondné, Purjesz Olga, Szabó Dénesné, Szabó Vaja, Szappanos Vilma.

Gyárfás Giza, Papp Liska, Szász Gabriella.

Babos Ilus, Bodó Anna és Idus, Géber Bébi, Hajósné, dr. Kozma Endréné, Lóte Vilma, Mihályi Zoltáné, Tatthias Margit.

Dánffy Lenke, Dieschffy Pohl Jolán, Dobák Emilné, Étsy Emilia, Nagy Lászlóné, Pohl Margit.

Bartha Ilona, Csiky Lenke, Gámán Dezsőné, Horváth nővérek, Hofbauer-né, Missics Árpádné.

Haller Gusztávné, László Béláné, Lenk Johanna.

Balogh nővérek, Huber Ivánné, dr. Mihály Józsefné, Máthé Mariska, Turcsa nővérek.

Bodor nővérek, Mörizs Ida, Szombathelyi Józsefné.

Amant Béláné, Hintz nővérek, Kirsch örnagyné, Solti Felice, Szathmáry Pálné.

Bodor Ilonka és Vilma, Bodor Irma és Ilona, Mucsy Amália és Ilona, Mosa Mici.

Ebből a hiányos névsorból is kitetszik, hogy Kolozsvár társadalmi élete most a tennisz-pályákra van összpontosítva. Természetesen, hogy az erősebb nem képviselői még sokkal nagyobb számban kultiválják ezt a sportot. Őket már nehezebb társaságunkon csoportosítani, mert némelyikük 3—5 társaságnál is ott-honos. Folytak a vizitációk, pályáról-pályára és a következőkben adjuk összefoglalt névsorát a tenniszező férfiaknak.

Andrásofszky Dániel, Buzogány Béla, Benedédy Andor, Babos Sándor, László és Dani, Bagaméry József, Balogh Géza és Gábor, dr. Bodor Antal, Debreczeny Gyula, Dobák Emil, Dobál Béla, dr. Éjszaky Ödön, Forráy József, Gere Kálmán, Gabányi Imre, Géber

János, Gyárfás Bertalan, Gámán Dezső, Hajós főhadnagy, Hofbauer főmérnök, Hintz György és Géza, dr. Haller Gusztáv, Hofbauer Elek, Herczeg Jenő, dr. Issekutz Gyula és Béla, Jenőffy Jenő, Kossuthány István, Kuhn Ottó és Ernő, dr. Kozma Endre, Klumák Richárd és János, Kozma tiszthelyettes, Kiszély Andor, László Béla, Molnár Gyula, Mihályi Zoltán, Makky Kálmán, Medve Gyula, dr. Máthé Gábor, Mörizs Aladár, Mosa Péter, Molnár Béla, dr. Ováry Elemér, Pál Andor, Pallai Vince, Papp Alajos, Petráns József és Tibor, Rottenbiller Béla, Scheuer Árpád, Somodi István, Szász Domokos, Tibor, Szász Tibor, Szentiványi Ferenc, Schiller Ede, dr. Szilágyi György, Szédeczky Béla, Zboray Béla.

Egy asszony regénye.

— Valás a harmadik fejről. —

— Express tudósítás. —

Budapest, július 27.

Régi igazság: A való élet produkálja a legjellemzőbb regényeket.

Bz a legújabb regény, melyről alább szó esik már husz esztendővel ezelőtt kezdődött és tartkita a legmeggrázóbb incidensekkel, most újból egy érdekes fejezetéhez ért. A hősnője egy és ugyanazon asszony; de hősei változtak.

Vagy husz esztendővel ezelőtt Schossberger Ilona báróné — az akkori budapesti perzsa főkonzul leánya — Gyöngyösön orthodox zsidó rituálé szerint, házasságot kötött Rosenberg Gyula mostani országos képviselővel. Ezt a házasságot utóbb Budapesten érvényesítették, de nem sokáig tartott a fiatal pár együttléte, mert Schossberger Ilona báróné ezután Batthányi Lajos gróffal kötött házasságot.

Rosenberg Gyula párbajra hívta Batthányi Lajos gróft és ez a párbaj — mely Temesvárotról folyt le — végzetes volt a grófra, mert Rosenberg golyójától találta, holtan maradt a párbaj színhelyén. Ez az eset annak idején országos szenzációt keltett.

A bárónő azonban nemsokára vigasztalódott férje tragikus halálán, mert férjhez ment harmadszor is, Olfermann Viktor báróhoz, egy morva nagybirtokoshoz.

Több mint 15 esztendőig éltek együtt. Mindenki elfeledte már a bárónő személyéhez fűződő tragikus eseményt, míg most az újból felszínre került.

Schossberger Ilona bárónő ugyanis változásokat adott be a budapesti törvény-székhez, melyben a mostani férjével való életközösség megszüntetését.

Ez az érdekes váltokelet most a fővárosi előkelő társadalom legérdeklőbb szenzációja.

Egy füles-bagoly utazása

és

elárverezése.

Kolozsvár. jul. 29.

A tegnapi napon rögtönzött árverés volt, a kolozsvári rendőrségnél.

Egy ártatlan és jámbor füles-bagoly volt az árverési medium. Egy füles bagoly, amely messzi-messzi külföldi utra indult, de nem jutott el rendeltetési helyére, mert nem volt utlevele.

A Tisza-kormány szívesen istápolja a magyar nép kíváncsiságát, de bizony az, hogy egy füles bagoly itt hagyja ezt a bérce, szép hazát — nem mehet olyan könnyen, mint a Cunard Linie államsegélyes kíváncsiorlóinak dolga.

A füles-bagoly szomorú története ott kezdődött, hogy — a választói erdőben való boldogulási közepete elfoglalt és látszólagos tétlenségben — a választói földesúr Montbach Sándor, megakart örövezdézni ezzel a madárral egy manuhéni barátját és ezért ketreche zárva annak rendje és módja szerint Bonchidán vas-utra tette a foglyu madarat.

De van egy miniszteri rendelet, amely az ilyen élő állatok tovább-állítását, hatóságai engedélyhez köti. Erről valószínűleg megfeledkezett Montbach is, a bonchidai vasutas is. De nem feledkeztek meg róla Kolozsvárról és mikor a füles-bagoly ideérkezett, hát érdeklődtek az utlevele iránt és mivel annak hiányát konstataálták, bejelentették a szörnyű esetele a rendőrségnek.

A rendőrség emberei nem sokat teketőriáztak, a hosszú utra indult füles-bagolylyal. Beszállították a rendőrségre és nyomban megtartották a licitációt.

S árverelő is akadt a füles bagolyra. Rövid ideig tartott a hivatalos aktus, mert néhány pillanat alatt a füles-bagoly — akarat ellenére — gazdát cserélt és birtokába jutott csekély öt ezüst koronáért. Nagy Zoltán helybeli ügyvédnek.

A bagoly tehát — egyelőre legalább — nem folytatja útját ki a világra. Hanem itt marad nálunk Kolozsvárról. Mert ember van elé: abból mehet ki ezer és ezer külföldre: de a bagoly, az más, azt megőrzi, itthon tartja a hivatalos Magyarország...

— (A kolozsvári egyetem politikai tanszékének betöltése.) Nehai Kun Ignác tanszékre meg mindig betöltetett. Egy ideig Kiss Mór dr. adia elő a politikát az egyetemen, míg a mult tanévben kiírták a pályázatot a tanszék betöltésére. A kolozsvári egyetem tanácsa már határozott is a beérkezett pályázatok felett, most a miniszter döntését várják. Az egyetemi tanácsnak a jelölésre vonatkozó zárt

ülésben és titkosan hozott döntése nehezen tudható meg s így csak közvetve, egy budapesti értesítés útján jutottunk a hírhez, mely — úgy látszik elég alaposággal — egy világossághoz jutott a kolozsvári egyetemi tanszék betöltése ügyében. E hír szerint a betöltendő politikai tanszékre rendes tanáru tizenegy szavazattal egy ellen: Bors Emil dr., pécsi jogakadémiai tanárt kandidálta; míg a többi folyamodók közül rendkívüli tanárokl első sorban és hat-hat szavazattal Somló Bódog nagyváradi jogtanárt és Balogh Arthur budapesti magántanárt hozta javaslata. E hír szerint tehát a kolozsvári tanári karnak tulajdonképeni egyedüli jelöltje Bors Emil dr. volna, a mi valószínűvé teszi, hogy a miniszter készséggel hozzá fog járulni a csaknem egyhangu jelöléshez. Bors dr. esetleges kinevezésével országos nevé, tudos professzor jutna a kolozsvári egyetem tanárai sorába.

— (B. Kovács Gyula emlékünnepe.) Hosszu éveken át kegyetes emlékünnepejt ilt a nemzet július 31-én a félégyházi csatasikon. Elzarándokoltak a nemzet minden részéből a névtelen hősök sírházhoz, hogy leróják a kegyelet, hála és emlékezés adóját, a nemzet lángszellemű Tyrtaeusának, a szabadság mátyrilekű apostolának, Petőfi Sándornak emléke iránt. S mialatt a nemzeti kegyelet gyászát öltve siratta el a csatasikon hősi halált halt, de az olympusi halhatatlanság csarnokába költözött lángszaru poétának, nekünk kolozváriaknak kétfős gyászünneppé avatta és szomorú napot a kegyetlen sors. Aki szívvel-lellekkel legőselebb állott Petőfi Sándorhoz, aki a nemzeti kultúra útján segített tovább fejleszteni azt a magvat, melyet amaz a nemzeti művelődés termékeny talajába elhintett E. Kovács Gyula, a ki annyi évek öröme, — szenvedésénél annyira a szívünkhez kötött nekünk, kolozváriaknak — ott az Ő hamvainak szomszéd-ságában, talán ugyanazon rög felett, melyen Ő a harci riadó közepette uo jára látta a napvilágot, talán ugyanazon talpalatnyi földön, mely alatt az Ő megdicsőült hamvai nyugosznak, a nagy költőszin szót lehetne ki hazafias lévtől duzzadó, nemes lelkét. Azóta az Ő sírházhoz is elzarándokol a kolozsvári közönség kegyelele, ha elérkezik július 31-ike, midőn immár, fájdalom a nemzet két nagy halottjának emlékére kell fájo könnyeket hullatnunk...

A kolozsvári Nemzeti Színház tagjai mint a mult éveken, úgy az idén sem fogják elmulasztani kegyetes emlékünnepejlyel megülni azt a napot, melyen a félégyházi csatasikon E. Kovács Gyulának utolsó dobhat hazafias érzéstől hevített nagy szive. Az emlékünnepen az eddigi megállapodás szerint Tompa Kálmán alkalmi költeményét fogja elszavalni, a színház férfikara pedig gyászdalokkal fog közreműködni. A gyászünnepejt vasárnap délelőtt 11 órára tervezik E. Kovács Gyula sírjánál.

— (Változások a kolozsvári kegyesrendi főgimnáziumban.) A magyarországi piarista rend kormányza most állapította meg a jövő iskolai évre az egyes gimnaziumok tanári testületében szokásos személyi változásokat. A kolozsvári piarista főgimnáziumhoz áthelyeztetek: Mondik Pál (Nyírábról), Rozs Lajos (Temesvárról), Simon Gyula (Privigyéről) és Kontra szti Dezső (Nagy-Károlyból). A kolozvári kegyes tanitórind tagjai közül a következők helyezték át: Vajmócsky Istvánt Budapestre, Peckl Mihályt Debrecenbe, Tóth Sándort és Szalay Istvánt Kecskemétre, Sinkovics Ferencet Lévára, Balog Sándort és Pap Kér. Jánost Máramaroszigetre, Litán Gergelyt Jászapályra, Torma Károlyt és Forgács Rózsát Szegedre.

— (Időjárás.) Heteken, hónapokon át hiába imádkoztak gazdáink egy kis jótekonyságot, hogy a nagy szárazság közepette felüdítse a szomjas földet s új életre keltse az ellankadt növényzetet. Tegnapi kissé későn ugyan, sőtét felhők tornyosultak az égen, a barometer alácsúszott s az esti órákban megnyiták az ég csatornái, bőségesen árasztva áldásait a kiszáradt földre. Az elkésett áldás azonban korántsem tudja kárpótolni a gazdátka a korábbi nagy szárazságot; a gabona már az ország tulajdon részében keresztelke rakva hever, ezt a legtöbb helyen a cséplés már javában foly; a tengerinek is kissé későn jött az eső, a vetemények pedig elpusztultva, csemeveszen nőttek ki a földből. Szóval inséges időnek nézünk elébe.

— (A székesföldi tanulmányut elmarad.) A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy ez év augusztus hó 7—17. napjaira hirdetett székesföldi tanulmányi körutját a jövő évre halasztotta. A tanulmányut elhalasztására az a körülmény adott okot, hogy a soproni ker. és iparkamara aug. hó 21-én tartja székházának felavatási ünnepségét s ez okból kérték intézett a marosvásárhelyi kamarához, hogy tervbe vett tanulmányutját, a társakamarának egyidejűleg rendezendő ünnepségére tekintettel, halassza el. A marosvásárhelyi kamara helyt adott a soproni társakamara mellányos kérésének is így tervbe vett tanulmányi körutját csak a jövő évben fogja megtartani.

— (Kilencven éves honvéd.) Horváth Ignác 48-as honvédelezesre vasárnap tölti be 90-ik életévét. A szép jubileum alkalmával az ősz honvéd tiszteletére Kolozsvár város, a honvédegyelet, az erély-múzeum és a háromszékmezei székely küldöttség a városi lakosság részénél összejövetelt tartanak, melyen felolvassák az ország különböző vidékeiről máig eddig beérkezett és ezután érkezendő üdvözléseket is. Az öreg honvédek testületileg vesznek részt a gyűlésen. Megelőzőleg d. e. 10 óra-kor a Farkas-utcai Nemzeti Színház udvarán gyűlekeznek, hol az ősz harcosokat le-fényképezik. Az ünnepélyen meg fog jelenni Eszterházi Miklós gróf és valószínűleg Eszterházi Kálmán gróf 48-as huszártiszt, t. elnök is, kit levélben kérék fel a megjelenésre.

— (Eljegyzés.) Buxbaum Benjámint a helybeli izr. fiúiskola tanítója eljegyezte Márton Zseni kisasszonyt Pápról.

— (Műkedvelői előadás.) Ma este fél 9-kor tartják a meg Kossuth-szobor-járára rendezendő zárkórú táncmulatsággal egybekötött jótékonycélú színelőadást a Tornavivódában. A rendezőség mindent el-követelt, hogy az előadás és mulatság min-den tekintetben fényes sikerrel járjon. Je-gyek egész nap a tornavivódai jegypénztár-nál kaphatók. Előadás után jó ételekről és italokról gondoskodva lesz.

— (Utazás a brassói vonalon.) Egy olvasónk panaszos levelet küldött hoz-zánk, melyben a brassói vonalon lévő két állomás szomorú viszonyairól ad értesítést. Az egyik Székely-Kocsárd, amely a menet-rend szerint ékező állomás, de ahol egy darab kenyeret sem tudott kapni, amivel éhségét csillapítsa. A vendéglős ugylátszik abszolúte nem törődik az utasok kényelmé-vel. A felvinci állomás azonban szintén nem maradt mögötte Székely-Kocsárdnak. Itt pedig a pénztárnál 20 koronából nem volt képes 6 koronát visszaadni a pénztár-os és így ez összeget ott kellett hagyni azzal, hogy majd postán utánaküldik az il-lelőnek Kolozsvárra. Felhívjuk az anomá-liákra a Máv. vez-tőségének figyelmét és az ezen a vonalon utazó közönség érdeké-ben, kérjük e furcsa viszonyok szándását.

— (Halálozás.) Magyar-Nagy-Som-bory Sombory Sarolta, — előbb bethleni gróf Bethlen Sándorné, utóbb osdoli gróf Kuun Károlyné, e hó 27-én meghalt. Halá-lával grófot öltötte a gróf Kuun, báró Bornemisza, gróf Bethlen, br. Bánffy, Som-bory, Cserényi, Hadfaludi, Bóc, Ferenczy és Keceli családok. Temetésére — végaka-ratához képest — régi kedves papja, I. Ir-say József megy ki. Megható példája nyilat-kozik ismét a jó pártsthorhoz való hű ragas-zkodásnak. A távollás nem kisebbíti a szí-vek vonzalmát és a mi kedves papunk — régi óvének — csak felejtethetetlen. Az el-hunyt jótékony nagyszonyra volt egyházá-nak. Még életében 2000 koronát adomá-nyozott templomépítésre, végrendeletében pedig 1000 koronát hagyományozott egyházi célokra. Haláláról a következő gyászjelentés bocsátatott ki:

„Nagykasszonyi br. Bornemisza Jó-zsefné, osdoli gróf Kun Sombory Juliánna maga, férje br. Bornemisza József és gyer-mekeik: Károly, László; magyar-nagy-som-bory özvegy Sombory Gyuláné, hatmans-dorfi Hadfaludi Johanka, mint sógoróné, fádalommal jelentik, hogy a szerető nagy-néne, illetve nevelő anyja, sógoróné és jó rokon, Magyar-Nagy-Sombory S o m b o r y S a r o l t a a folyó évi július hó 27-én d. u. 1 és fél óraker, életének 71-ik évében, jobb létre szenderült.

Hált tetemei folyó hó 29-én délután 5 óraker fognak az ev. ref. szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Mely végiltességre a rokonok és ismerősök szomoruan meghívotnak. Áldás emléken.*

— (Az új temető felügyelő be-iktatása.) Tegnap d. u. iktatták be a ko-lozsvári köztemető új felügyelőjét Czákó Józsefet, ki tudvalevőleg a legutóbbi tisz-ti-nyitáson kibukott addigi ellenőri állásából. Az átadást Viktor Kálmán ár. elnök, vá-rosi tanácsos, Lakatos Ferenc főszám-vevő és Benel Ferenc törvénhat. biz-tag, a temetőfelügyelő-bizottság elnöke volt jelen.

— (Tűzek a Székelyföldön.) Teg-napelőtti számunkban megemlékeztünk a nagy katasztrófáról, mely a Somosd község székely lakosságának nagy részét hajléktá-lanná tette és a legnagyobb nyomorra jut-tatta. Most a megemlézt hivatalos nyomo-zás és becslés alapján az alábbi szomorú té-nyekről számol be marosvásárhelyi tudósít-ónk: A tűzvész 38 telken, 48 család min-den ingó vagyonát, hajlékait és az utolsó be-tető faluját megsemmisítette. Az összes kár értéke 98622 korona, melyből állig 8000 korona érték volt biztosítva, s így egytized része sem térül meg a hamuvá égett va-gyonnak. A tűz martaléka lett nem csak a szerencsétlenek hajléka, hanem teméttelen háziállat, baromfi, a behordott takarmány, buza asztagokban, igen sok gazdasági esz-köz, ruha és ágynemű, sőt készpénz is. Volt olyan gazda, a ki egy magában 14000 korona kárt szenvedett. A tűzvész keletke-zési okát biztosan megállapítani nem lehet. Ez irányban többféle verzió kering. Vannak, kik gondolatlanságot, sőt gyújtogatást is em-legetnek, valószínű azonban, hogy a tűz — mint annak idején megirtuk — a Szé-kely Ábrahám csúrének egyik szögletéből tört elő és onnan harapóztató szét iszonyú vehemenciával egyik pillanatban az egyik, másikban a másik utcában törve elő pusztító lángjával. A veszedelem terjedését nagyban elősegítette a vízhiány, s hogy az emberek elvesztették fejüket, mindenki a magát é-gyekeztvén menteni, míg a szomszéd köz-

ségek lakói meg nem érkeztek. A vizet a távol fekvő Nyárad folyóból szállították a tűzhez s bár több község közmunka ereje ki volt rendelve e célra, még sem lehetett az oltáshoz kellő mennyiségű vizet szállítani. Egy másik ugyancsak marosvásárhelyi tu-dósítás írja:

Tegnapelőtti Maros-Szent-Anna község-ben nagy tűz volt. A tűz 1 óraker ütött ki Simon Jánosnál, kinek a kertjében volt szalmája gyuladt meg, ettől tüzet fogott a csűr, majd a ház és a mellette lévő, atyja tulajdonát képező ház, a mely szintén földig leégett. — Így két ház és egy csűr lett a lángok marta-taléka. Szerencse, hogy a házak épen a Maros partján fekszenek és így bővön volt kénél víz. — Marostördármegyéből újabb erdőégről adnak hírt, mely Marosvácsen pusztított. Előbb az a hír volt a környéken elterjedve, hogy a báró Kemény Kálmán főrendiházi alelnök erdőjé nagy területen. Később azonban kitudt, hogy csupán a Bisztra patak völgyében gyult meg és égett le Schwartz Mendelnek mintegy 3 holdnyi erdeje. A tűz már lokalizálva is van.

— (Betörés.) Tegnapelőtti éjjel isme-retlen tettesek betörték Gácsér Mariska szentgyház-utcai dohányüzsdéjébe, hova álkulcs segítségével behatoltak s a boltban lévő pénzes fiókából mintegy 80—100 kor-értékű készpénzt magukkal vitték. A rend-őrség a tetteseket nyomozza.

— (A dohánygyári dalkör dal-estélye.) A kolozsvári m. kir. dohánygyár dalköre Szent-István napján, augusztus 20-án zászlóalapja járára hangversenyyel egybekötött zárkórú táncvigalmat rendez a Lővölde összes helyiségeiben. Az estély mű-sora a következő: Nyitány. Előadja Molnár Kálmán zenekara. »Nemzeti zászló« Huber Károlytól. Előadja a dalkör. »A szivare«, családi jelenet, előadja: Ferencz Árpád és Ilyés Annuska. »Népdal-egyveleg«, előadja a dalkör. »Rákóczi induló«, előadja a dal-kör. Hangverseny után tánc következik. A rendezőség élén Hirt György dohánygyári igazgató, Péter József aligazgató és Szent-györgyi Jenő betegsegélyző pénztári orvos állanak, mint védnökök.

— (Szenzációs kártyaaffér.) Te-mesvárról, — mint már jelentetük, — az ugynevezett Illits-kioszk egy külön helyi-sége tegnapelőtti botrányos afférnek volt színhelye a következők újabb részleteket jelentik nekünk: Több temesvári uri emberből álló társaság kártyázott az eset színhelyén Kerry Friggyessel, a temesvári Turul-cipőgyár igazgatójával. A társaság ne-hány tagja hamis kártyázással ráolta az igazgatót, ki első zavarában maga is beis-merte tettét. Kerry barátjai mindent elkü-meyt, hogy az elismert leleplezés következmé-nyeit lehetőleg elsimítsák, midőn pedig ez nem sikerült, lovagias utra igyekeztek te-relni a dolgot. Az ügy még ez idő szerint nincs elintézve. Temesvár közönsége feszült érdeklődéssel kíséri a kínos affér további fejleményeit, annál is inkább, mivel Kerry tartalékos tüzérfőhadnagy s a lefojtyt jele-netek után a hadtestparancsnokságtól már is felszólítást kapott, hogy viselt tisztí ran-gjáról mondjon le.

— (Egy tragédia vége.) Nemrég megemlékeztünk arról a súlyos csapásról, mely Csirják Emil máv. ellenőrt érte A szerencsétlen embert ugyanis az utóbbi idő-ben annyira elővette régi súlyos idegbaja, hogy igen gyakori rohamai voltak, míg végre tegnapelőtti megváltotta szenvedéseitől a ha-lál az orsz. elmeegógyintszetben, hová hoz-zátartozói enyhülés végett elhelyezték. Holt-testét tegnap boncolták fel. Te netése ma d. u. lesz az orsz. Karolina-kórház halottas házából.

— (Jég a patikákban.) A főváros a napokban egy igen jelentékeny közegészségügyi kérdésben tett kezdeményező lépést. Elhatározta, hogy fölír a belügyminiszterhez, hogy a jeget, mint gyógyszer, vétesse bele a magyar gyógy-szerkönyvbe, illetve kötelezze a gyógyszerésze-ket a jégnek, mint gyógyszernek tartására és árulására. A föliratot támogatás végett Kolozs-várnak is megküldték. Nagyon kíváncsok, hogy a mozagalomnak eredménye is legyen, mert a mai rendszer nem épen kielégítő. Most egyes fűszeresek, kávéosok, kocsárosok vannak a jég kötelező árusításával megbízva, azonban az ezektől beszerzett jég a legtöbbször nem tiszta, hanem mindenféle idegen anyaggal van inficiálva.

— (A gondos jóbarát.) Hodor Mihály napaszmós csaknem alaposan meg-adta az árát, hogy Szöllősi Gergely bar-átját, ki kisé többet öntött fel a garatra a kellenél, jóakarattal pártfogásába vette. Hodor ugyanis tegnap ismét egy talált rá Szöllősi barátjára a Hunyadi-téren, hogy aig tudott a sok szeszől a lábán állani. Egy faluból is valók, hát nem hagyhatta Hodor társát világ csufjára az utcán része-gen és inkább magához akarta vinni. A ré-szeg ember azonban nem mutatkozott haj-landónak távozni. Hodor aztán, nehogy a sok csavargó közt lába keljen barátja pénzének, elvette Szöllősitől a nyakába akasztott zacskót a pénzzel. A részeg em-ber nem értette meg a jó barát tisztes szándékát s óriási patallat csapva követelte vissza pénzét. A veszekedők körül persze nagy népesödület keletkezett, mignem aztán a későre előkerült rendőr mindkettőjüket a rendőrségre kísérte. Az ügyeletes tisz-ti-viselő aztán úgy tett igazságot, hogy a pénz-t magához vette, Szöllősit pedig, mint helyi és foglalkozás nélküli csavargót a dolgozó-házba vitette. Így a jóbarát is megnyugod-hatott, mert védené biztos helyen, fedél alatt csöndesen kipihenheti magát s ha ki-józanodik, a pénzt is visszakapja.

SZÍNHÁZ.

* A fekete orvos. A színlap drá-mai előadást hirdet s íme a nézőtér képe megváltozik. A heteken át üresen kongó padokat jelentős számú közönség tölti meg. Pedig az előadás előtti nagy zápor alighanem sokakat visszatartott a színházba meneteltől. Vajjon mi lehet ennek oka? Vajjon igazán olyan romlott izlésű a mi publikumunk... Egy Kolozsvárt rég nem adott francia drámát elevenítettek fel teg-nap a nyári színházban. Tudunkkal nyolc évvel ezelőtti játszta a darabot utoljára a kolozsvári színtársulat Nagyváradon. Azóta nem ment a darab, pedig hamarabb is szí-vesen néztük volna régi a romantikus, ta-lán kissé régies, de rendkívül hatásos jele-neteket, különösen ha olyan gondos jó elő-adásban gyönyörködhetünk volna, mint a tegnapi volt. A címszerepét E. Kovács Gyula, kedvelt szerepét, Szakács Andor ját-szotta, szinte nagy sikerrel. Szakács gon-dolkodó színész, szerepének minden szavát érti és megtűrja értelmét. Együtt gondolko-zunk, együtt érzünk vele, különösen akkor, ha ilyen, egyéniségéhez és művészetéhez méltó szerepben láthatjuk, mint tegnap. Szakács stúdiumot csinált tegnapi szerepé-ből is és az a mit nyújtott perfekt művészi alakítás volt. Szerepét a legminicózusabb részletekig kidolgozta, a nélkül, hogy csak egy percig is fárasztó lett volna. A közön-ség pedig minden felvonás után sokszor hirta töntető tapsokkal a lámpák elé a ki-tűnő művészt. Múltó partnere volt Szakács-nak Tölvölgyi Margit, ki szintén rendkívül szép dolgot produkált tegnapi szerepé-ben. Alakítása ugyancsak művészi magaslato-n állott s bátran elmondhatjuk, hogy tegnap-i osztatlan nagy sikere valóban méltó helyet foglalt el egyhő nagy sikerű művészi alakít-ásai mellett. Különösen az utolsó felvo-násbeli nagy jelenetét játsza meg megrázó drámai erővel. A sok tapsból és kihevésből bőven kijutott neki is. A többi szereplők is tudakos legia ával igyekeztek a vezető szereplőkhöz méltó lenni. Laczkó Aranka a marquisné antipikus szerepében ért el nagy hatást. Hegedűs Szarafa egy szenvedő mulett nőt szőlaítatott meg szívehezszóló, igaz hangon. Tompa Angréja, Dezséri Bar-bantánja szintén jól illeszkedett az össze-vázó előadásba. Szegőnek nem való Saint Luce lovag szerepe. Szívevessében látjuk Szegőt az őt megillető szerepkörben, hol mindig igen jól megállja helyét. A ovag szerepét inkább Mészárosnak lett volna ki-osztandó, kinek különben is szerepkörébe vág ez az alak. Kis szerepében jó volt Vámos. A rendezésért külön kell Szakácsot megdicserünk. Bizonyára nem kis fáradsá-gába kerülhetett a színház ócska díszlettá-rából ilyen ötletesen összeállítani a dísz-leket t. (in.)

* A színház szünete. Ma pénteken, a színház „A hét Szélgér” című bohózat előkészületéi miatt nem tart előadást. A bohózatnak holnap szombaton lesz a bemu-tató előadása.

Táviratok

A holnapi képviselőházi ülés. Budapest, július 28.

A holnapi*ülésen Horváth Gyula és Nessi Pál tartják meg beszédeiket, melyre Tallian Béla földmü-velésügyi miniszter azonnal vála-szolni fog.

Az orosz belügyminiszter fel-robbantása. Budapest, július 28.

Pétervárról a következők rész-leketek jelentik, Plehwe belügy-miniszter meggyilkolásáról:

A bomba közvetlenül a kocsi alá esett. A miniszter titkárával és a kocsisal együtt a levegőbe repült. Irtozatos hatása volt a robbanásnak, mert darabokra tépte mind a három férfit és a lovakat is. A rendőrség titkolózik, de egy gyanus egyént letar-tóztattak.

A miniszter egyik hír szerint a cárhoz volt utazandó Peterhofba, egy másik hír szerint Wladimir nagyherceget akarta üdvözölni név-napja alkalmából.

A merénylet a varsói hidon, közvetlen a pályaudvar előtt törté-nt. Az ott lévő Varsó-szálló ven-deglőjének ablakában ült egy fiatal ember, a ki az ablakon át dobta ki a bombát.

A robbanás a miniszter fe-jét, balkarját és a lábait telje-sen letépte a törzsről. A me-rénylő el akarta hagyni a helyisé-get, de az ajtóban lefogták. Meg-motozáskor még egy bombát ta-láltak nála, melynek hírére az utcai közönség remülten szaladt szét, annál is inkább, mert a robbanás alkalmával a járőkelők közül is többen megsebesültek.

Egy újabb távirat szerint a merénylet délelőtt 10 óraker törté-nt. A merénylő kirohant a ven-deglőből és egy dobta a bombát a miniszter kocsija alá. A merélylőt letartóztatták.

Bécs, július 28.

A tőzsdén nyugodtan fogadták a merénylet híret. Remélik, hogy az új miniszter nem fogja követni elődje helytelen politikáját.

A merénylet híre a cári csalá-dot rettenetesen konsternálta.

Mentelmi ügyek.

Budapest, július 28.

A képviselőház mentelmi bi-zottsága ma ülést tartott Szivák Imre elnöklettel mellett és felfüggesz-tette Abaffy Ödön, Vészi József, Ivánka Oszkár mentelmi jogát pár-bajvétségért; Sándor Pálét becsület-sértért, Vass Imrét rágalmazásért, gróf Zichy Jenő, Serbán Miklós és Telecky Kristófét becsületser-tésért.

Hentaller Lajos mentelmi jogát párvialdnál való segédkezésért nem függesztette fel a bizottság.

Barabás Béla mentelmi ügyé-ben a vizsgálat kiegészítését ren-delte el a bizottság.

Szederkényi Nándor ama men-telmi bejelentésére vonatkozólag, hogy az elnök a jun. 22-iki ülésen megvonta tőle a szót, nem látja a bizottság megsértettnek a mentel-mi jogot.

Szterényi József — államtitkár.

Budapest, július 28.

Biztos forrásból vett értesülés szerint Szterényi József mi-niszteri tanácsost, legközelebb ke-reskedelemügyi miniszterium ad-minisztratív államtitkárává ne-vezik ki.

A belgrádi koronázás.

Budapest, július 28.

Belgrádból jelentik: A szept. 21-iki koronázásra nem hívják meg a külföldi hatalmakat, hanem egy-szerűen a külügyminiszter után notifikáltatják a hatalmakkal Péter király megkoronázának tényét.

Az ország lángokban.

M. Sziget, július 28.

Huszt községben kigyuladt a városháza és a tűz hamarosan 14 házat pusztított el.

A közeli Pálos-Remetén és Té-csön a kinstári erdő négy nap óta áll lángokban és a lakosság tehe-tetlen a mindinkább növekedő ve-szedelemmel szemben.

Leszakadt vasúti hid.

Déva, július 28.

A közeli branyicskai hid — melynél javító munkások foglala-toskodnak — leszakadt és maga alá temette az ott dolgozó vasúti őrt és egy munkást, akiket súlyos sérülésekkel huztak ki a hid alól. Nagy apparátussal hamarosan helyre-állították a hidat, úgy hogy a for-galom fennakadást nem szenved.

Az orosz-japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, július 28.

Tókióból jelentik: Oku jelen-tése szerint a japán hadsereg szá-razon és tengeren erős támadást intézett e hó 24-én az oroszok harc vonala ellen és reggeltől estig tartó erős küzdelem után sikerült az oroszokat hadállásaikból kifor-gatni úgy, hogy azok megutamatod-tak. Este 10 óraker kiszorították az oroszokat Tatilingból, a me-lyet azután a japánok megerősítet-tek. A veszteség orosz részről 2000, japán részről 800 ember.

Aru- és értéktőzsde.

Budapest, július 28.

Budapesti gabonatőzsde.

Mérsékelt vételkedv mellett elkel 10.000 mm. buza változatlan áron, zárlat felé azon-ban tengeri néhány fillérrel olcsóbb áron, rozs, olcsóbb, zab és tengeri változatlan, árpa szilárd.

Az 1904. évi július hó 26. esti 6 órától július 27. esti 6 óráig Budapestre.

Érkezett: Elszállítotott:

Buza...	17790 mm.	Buza...	mm.
Rozs...	1877	Rozs...	320
Árpa...	202	Árpa...	—
Zab...	1070	Zab...	651
Tengeri...	8059	Tengeri...	5864
Repece...	792	Repece...	101
Liszt...	816	Liszt...	31708
Korpa...	—	Korpa...	1571
Összesen:	31236 mm.	Összesen:	40197 mm.

REGENY.

Az ál-mandarin.

Írta: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chinai detektiv-regény a jelen-korból.

XI.

(52)

A mandarin koporsója.

Mondván, a keresztények hozták a vasutat az országba! És nem-e a vasut az oka határtalan nyomorúságunknak? Nos te-hát a keresztények kikergetendők az or-szágból!

Ne higgyük azonban, hogy a gazdag chinaiak kikerülnek a boxerek pusztításait. Előkelő és gazdag urak gyakran „mandsurok” (mandsuroknak nevezik azon néptörzset, mely az őslakó chinaiakat idők előtt elker-gették és elfoglalta helyeiket, e törzsből származott a jelenleg uralkodó dynastia is. A mandsurok képezik a katonaságot és pl. e néptájból származó nem lehet kereskedő) ezek, valamint a császári család iránt éppen olyan elkeseredett haraggal viselkednek, az uralkodó házat okolván az országban uralkodó állapotért, mert engedelmükkel özőn-lik a sok idegen az országba.

Midőn Pál azt kérdő az öreg hittérítő-től, nem félt-e saját és unokája életét, ha e gaz csorda, mint mondá, már itt a közel-ben is mutatkoztak?

Nevelte tárta szét az öreg fekete ru-háját a mellén, megmutatva azon rettenetes sebhelyeket, melyek mintegy keresztbilyuk-gasztottak tüntették azt fel.

— Átéltam a Taiping forradalmat — mondá szerényen, — itt vannak a forra-dalmi fegyvernek nyomai. Két napig usz-káltam számtalan szegény ember hullája közt a Jangtse folyamon, mikor egy halász, kit én megtanítottam lsten igéire, kibála-zott, azután a Mindenható, kinek szolgálá-tában állok, meggyógyított és hosszú élettel áldott meg... Iparkodtam a reám bízott feladatot teljes erőmből teljesíteni és ha most elszóllítatom, akkor örömmel... és nemde Angelika....

Most unokájához fordult, ki ragyogó szemekkel hallgatta:

— Ila az Ur öletedet követeli, kész vagy azt szívesen teljesíteni?

A leány nem válaszolt, de azon majd-nem földöntúli mosolygás, mely nagyapja szavainál arcát előnté, bizonyítékát adá, hogy évezredek után sem halt ki az olyan nő, ki hitvallásért a vérszomjas fenevad karmai közé vetné magát....

Pál nyugágyán elterülve a Punkha hü-vös levegőjét élvezve, éppen ez epizódot be-szélé el társának, midőn egy chinai »boy-« (szálg) kopogtatott be, mondván, kűnn egy chinai várakozik, ki a szőke német uralól óhajt beszélni.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.*

Ezennel közhírré teszem, hogy Engelmann Hermann csödtömegéhez 1—54 és 352 t. sz. a. leltározott bor, borsepró stb. ingóságokra f. hó 29-iki déli 12 óráig kellő bánatpénzzel el-látott, 2935 K. 34 fillér kikiáltási áron alóli ajánlatokat is elfogadok. A csödtömegszámná azonban fenntartja magának a jogát a beérke-zett írásbeli v. szóbeli ajánlatok elfogadása v. mellőzése fölött határozni.

Utóbbi esetben a tételenkénti árverés irodámban f. hó 29-ikén délután fél 3 óraker veszi kezdetét.

Az árverezendő bor, stb. a helyszínén, az árverési feltételek és a csödtömeg pénteken, f. hó 29-én délelőtt 10-től fél 12-ig Wesselyényi Miklós-u. 13. sz. a. irodámban megtekinthetők.

Dr. Grün A. Lipót,

csödtömeggondnok,

Október 1-étől kezdve

kiadó

Bolt-helyiségek

Deák Ferenc-utca 12. sz. a.

(Adler-féle ház.)

Ugyanott

Egy utcai emeleti lakás

2 szoba és konyha.

Értekezhetni:

GOMBOS FERENCZ

nyomdátulajdonosnál,

az „Ujság” kiadóhivatalában.

Diszokmannai kintiteltet!

Bernáth E. Sándor varrógép kerekpár

nagy rakára és hangszer-bizlet Kolozsvá

a m. kir. posta- és táv. szállítója

Összes áruimat havi részletfizetésre is adom s azokról 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világításai és motorerőre berendezett mecha-nikai műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos áron készítem. Nikkelezéseket, különféle színt emállításokat saját für-dőben és kemenczében állítok elő.

Kerekpárosítósző szőlyást

tartok fenn! Telefon 412.

Képe: aranyérmék, aranyérmék

Ezt a rovat alatt közöltékért nem vállal fe-lősséget

Szerk.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Az új telepen:

az Attila- és
Vörösmarty-utcában

villa-telkek eladó!

— Bővebb értesítést ad: —

Orbók Mór

all. tanítóképző int. igazgató,
(Magyar-utca 17. szám alatt.)

3418 5-10

Elektrotechnikai szakiskola

laboratóriummal és tan-
műhelyekkel egybekötve

POZSONYBAN.

Folyó évi szeptember hó 5-én nyílik meg az
1-ső évfolyam oly növendékek számára, kik elmé-
letileg és gyakorlatilag (két évfolyam alatt)
elektrotechnikusokká (üzemhivatalnokokká)

stb. kívánják magukat kiképeztetni.

Felvételi életkor: 15 évtől 30 évig. **Elő-
képzettség:** Nehány közép- vagy polgári, keres-
kedelmi- vagy ipariskolai osztály.

Az elektromos erőnek hajtó- és világítási, nem-
különben vegyszert gyári czélokra állandóan növe-
kedő értékesítése tanácsossá teszi a tisztelt szülők,
(gyámok) részére, hogy fiaikat (gyámoltjaikat) a
fentjelzett szakiskolába való belépés által e szép és
sokat ígérő hivatásnak szenteljék.

Bejelentések napenként.

Az igazgatóság programot, tervezetet stb.
kiváratva azonnal küld és közelebbi felvilágosítással
szolgál

az Igazgatóság.

3432 2-6

Kolozsvári

Zakarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Törlesztés és kölcsönök jelzálog-
köcsönökét nyújt
hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt
fekvő bérházakra és bárhol fekvő föld-
birtokra. 3087 62-*

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelő-
nyösebben bonyolítja le és a kölcsönöket
kézpénzben fizeti ki.

Ping-Pong (asztali tennis) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k.-tól feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű bostoni Wright and
Dison czégtől „The Star”, „The Hub”, „The Longwood”,
„The Park”, „The Champion”, „The Surprise” darabon-
ként 6 koronától 40 koronáig minden súlyban.

Raket prések 1, 2 és 4 rakethez.

Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi
szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.

Raket állványok egyszerű és fényezett kivitelben.

Raket conserváló olaj és lack.

Gummihevely és szá-
lag raket nyélre.

Tennis-hálók kender-
zsinóból — kátránnyal
vízmentesítve, a leggy-
szorítottól a legjobb ki-
vitelig, ugyancsak feszítő-
szodronnyal.

Hálófeszítő oszlopok
és feszítő kötelek.

Tennis-pálya bekerítő
háló kender-zsinóból,
kátrányozva, vagy hor-
gonyosodronnyal mé-
terenként.

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayers
„The Standard”
„Star”
Wellfried Terrakotta
Wellfried Regulation bevont

Labdaszedő hálók, Labdagyűjtő kosarak, Pályajelzők stb.

Tennis cipők Gummi vagy
bivalybőr talppal.

Tennis ingek, övek, sap-
kák és kalapok

Utazási cikkek: 2613 340/360

Plaidék légpárnák, kézi és láda-
bőröndök, kocsitakarók stb. stb.

Államadósság, közkölcson.

	Pénz	Arany
Magyar aranyjárdék	11875	11925
kor. járdék	89	8950
kor. járdék	9715	9755
Áll. köl. vaskapucelj. kr.	8250	8350
1870. nyermény kölcs. 100 frt	206	209
Horv.-Szlov. reg. kárt.-kötv. 4	10150	10250
M. földiehermmt. kötv. 4	9778	9870
Horv.-Szlov. 4	9850	9950
Tiszai és szeg. nyer. köl. 4	162	165
Horv.-Sz. jelz. föld. kötv. 5	101	102
Convertált adom. koronaj. 4	9875	9925
Egyes osztr. jár. papir. 4	9975	10025
ezüst. 4	9975	10025
Osztr. aranyjárdék	11850	119
koronajárdék	99	9950
ál. sors. 1854. 3	185	195
1860-ból 500 frt 4	15350	15450
1860-ból 100 frt 4	18350	18450
1864-ből 100 frt	258	262
1864-ből 150 frt	258	262
Bos.-hercz. orsz. k. 1895. 4	9570	9670
vásuti 1898. 4 1/2	10025	10125
1902. 4 1/2	10075	10175
Budapest f. kölc. 4 1/2	96	9675
Bdpest székes f. kölc. 4 1/2	96	9675
Temes-Béga v. szab. kölc. 4	97	98

Záloglevelek, elsőbbségek.

Belv. t. p. r. t. kor. ért. 4 1/2	10050	10150
Egyesült f. v. t. p. r. t. 4 1/2	10025	10125
korona ért. 4	98	99
Kisbirt.-orsz. földh. int. 34 év 5	10225	10325
50 1/2 évre kor. ért. 5	10225	10325
50 1/2 évre — 4 1/2	101	102
M. agr. és sz. sz. kölc. 4	9675	9775
járdékjegy 4 1/2	10125	10225
záloglev. k. 4 1/2	10075	10175
M. földhitel osztr. ért. 4 1/2	9930	10030
41 é. 4	9875	9975
kor. é. 50 évre 4	8830	8930
kor. é. 63 évre 4 1/2	9820	9920
szab. és talajjav. 4	100	101
Magy. jelzálog-hitelbank 4 1/2	100	101
ugyanaz 50 évre 4 1/2	98	99
50 évre kor. é. 4	98	99
M. orsz. közp. t. p. 4 1/2	100	101
M. t. p. k. jelz. bankja 4 1/2	10125	10225
közs. kötv. 4	101	102
4	98	99
Pesti haz. tp. közs. k. 4 1/2	10025	10125
kor. é. 4	9850	9950
Pesti m. keresk. bank 4 1/2	10025	10125
kor. é. 4	9825	9925
közs. k. viszf. 110 frt 4	107	108
105 k. 4	9950	10050
Adria tengerh. r. t. 4 1/2	100	101
Bpest-közuti v. t. 4	10025	10125
Bpest villamos v. vasut 4	9650	9750
Bpest-pécsi vasut 4	98	99
Kassa-oderb. 1889. ez. 4	111	112
1889. ar. 4	118	119

Bankok részvényei.

	Pénz	Arany
Angol-Osztrák bank	279	281
Budapesti bankgyűlés	103	107
Első magyar iparbank	336	340
Fiumei hitelbank	136	138
Hazai bank részv.-társ.	210	212
Hermes m. ált. v.-ü. r. t.	240	260
Horvát orsz. jelzálogbank	230	235
Magy. agrár- és jár.-b. rt.	450	460
Magy. általános hitelbank	748	74850
Magy. jelz.-hit-bank l. kib.	50450	505
Magyar kereskedelmi r.-t.	565	570
Magy. kir. sz. Osztrálsorsj.	1800	1850
Magyar leszámítolóbank.	450	451
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja	1060	1090
Osztrák hitelintézet	637	637
Osztrák-magyar bank	1615	1625
Pesti m. keresk. bank	2700	2800

Takarékpénztárak.

Belvárosi tak.-pénzt. r.-t. 5%	223	224
Budapesti III. kerületi	—	—
Budapesti-Erzsébetvárosi	—	—
Bud. tp. és orsz. zálogk. rt.	419	425
Egyesült Bpest fővárosi	2325	2345
Magy. ált. tak.-pénzt. rt.	565	575
Magyar orsz. központi	1620	1630
Pesti hazai első tak.-p.	21400	21500

Biztosító társaságok.

Bécsi biztosító társulat 5%	445	455
Bécsi élet- és jár.-bizt. társ. 5	645	655
Első m. ált. bizt.-társ.	8265	8355
Fonciere pesti bizt. int.	242	244
Magy. jég- és viszontb. rt. 5	325	330
Nemzeti baleset bizt. rt. 5	240	250
Pannonia viszontb. int.	2200	220050

Gőzmalmok.

Konkordia malom	180	190
Első budapesti malom.	1060	1080
Erzsébet malom.	430	435
Luiza malom.	220	230
Pesti henger malom.	800	820
Molnárak és sütők malma.	375	385
Pesti Viktória malom.	470	480

Különféle vállalatok.

Bp.-sztr.-lőrinc téglagyár rt.	300	315
Egyes. tégl- és cement gy. 5%	90	95
Esz.-magyarorsz. köszénb. 5	228	230
F.-m. orsz. bánya és kohómű 5	560	560
Kőbányai gőztéglagy. rt.	940	980
Köszénb. és téglagy. rt.	458	462
Rakosi téglagyár	150	150
Magyar aszfalt részv.-t. 5%	134	136
Magy. ált. köszénb. rt.	290	295
Magy. keramiai-gyár rt.	140	144
Sárgó-tarjáni köszénb. 5	539	543
Ujaki tégl- és mésztégl.	297	300
Első m. gazd. gépgyár rt.	150	166
Danubius m. hajógy. rt. 5	17550	17650
Gáz és társas v.-ö. r.-t.	3000	3050

Magy. vag. és gép. r.-t.

Nicholson gépgyár r.-t.	205	215
Rima-mur. S.-t. vasmű r.-t. 5%	49525	49575
Schlick-féle gépgyár	350	360
Athenaum	195	200
Franklin-társulat	503	508
„Pallas” irod. és ny. r.-t.	—	—
Pesti könyvnyomda r.-t.	2700	2800
Ált. vagon-kölcsönző r.-t. 5%	630	650
Bihar-Szilágyi olajipar r. t.	300	310
Brassói cellulose gyár	360	375
Budapesti ált. vil. r.-t.	310	315
Első magyar betűöntő r.-t.	205	215
Első magy. gyapjum. gy.	600	—
Első magy. rész.-serfőző	2375	2475
Első magy. sertésziz. r.-t.	475	495
Első magy. szálloda r.-t.	500	510
Fiumei rizshántó és kem. gyár	2600	2700
Gschwind féle szeszgyár	975	1000
„Hungaria” műtrágya-gyár	215	225
Kőbányai polg. serfőző r.-t.	280	290
M. cukoripar részv.-társaság	1340	1500
Magy. vasuti forgalmi rt. 5%	345	348
Magyar villamossági r.-t. 5	28950	29150
Nemzetközi villamos társ. 5	560	565
Nemzetk. wag.-kölc. r.-t. 5	518	538
Adria tenger haj. rt. 5	472	474
Budapesti közuti vaspálya	—	—
nov. közep.	57050	571
és v. jegy	340	350
Bpesti vill. városi vasut 5%	330	33050
Bpest-ujpest-iksp. vill. vasut	175	185
Déli vasut	81	82
Cs. és kir. dunagőzh. társ. 5%	850	860
Kassa-oderbergi vasut 4%	378	383
Magyar gácsországi vasut 5	404	406
Osztr. magy. államv. 5	63250	636

Sorsjegyek.

Bazilika sorsjegy	1950	2150
osztr. felülbély.	21	23
Bécs. ny.-k 1874-b.	510	525
Budavári sorsj.	155	165
osztr. felülbély.	180	170
„Jó szív” egyes. sorsjegy.	975	1075
osztr. felülbély.	975	1075
Magy. vörös-kereszt	27	29
osztr. felülb.	29	31
Olasz vörös-kereszt	42	44
osztr. felülb.	45	47
Osztr. vörös-kereszt.	54	56
Osztrák hitelintézet sorj	460	470
Pálffy-sorsjegy	160	170

Pénznemek és váltók.

Arany. magy. v. o. vert	1135	1143
Ném. b. bankj. (100 mkr.)	11780	11760
Francia b. (100 frank)	9502	9532
Olasz bankj. (100 lira)	9810	9840
Papírbeli darabonként	253	254
Váltók London, 10 font st.	23980	24026
német bankp. 100. m.	11727	11757

Elsőrangú könyvnyomda!

Ujság kiadó-vállalat!

GOMBOS FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA

KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCZA 7.

Telefon-

szám

204.

Telefon-

szám

204.

Gazdagon fölszerelt könyvnyomdám-
ban gyorsan, izléssel és a legutá-
nyosabb árban készítik el bármilyen
könyvnyomdai munkákat, ugyancsak:

- irodalmi műveket,
tankönyveket, tudom-
ányos és szépirodalmi
folyóiratokat, napi,
heti- és havi lapo-
kat, kereskedők és ipa-
rosok részére szám-
lákat, üzleti köny-
veket; — ugyancsak
eljegyzési kártyá-
kat, névjegyeket,
meghívókat, falra-
gaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászatot
tanultam, az erdélyi részekben a
mai napig is a legjobb hírnévnek
örvendő könyvnyomdám négy
gyorsasáttal és a legmoder-
nebb igényeknek teljesen meg-
felelő betűanyaggal szereltem
fel, úgy, hogy bármilyen könyvnyom-
dai munkák izléses és szakszerű
kiállítását tekintetben nemcsak a
helyi és vidéki, hanem bármely
elsőrangú fővárosi könyvnyomdával
szemben is kiállok a versenyt.

Minthogy pedig könyvnyomdám
magam személyesen vezetem, a
nyomdai munkákat megrendelő köz-
önség egész bizalommal fordulhat
nyomdámhoz, mert úgy a szép és
csinos kiállítás, mint az árak tekin-
tetében a legnagyobb megelégedé-
sére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy
nagyobbszabású vidéki
megrendeléseket leg-
gyorsabban és kifo-
gastalanul eszközölök.

Ugyancsak a nagyérdemű olvasó
közönség szíves figyelmébe ajánlom

„UJSÁG“

függetlenségi és 48-as Kossuth párti
politikai napilapomat, mely önálló
vezérfülszövegét kívül, távirati- és
telefon-jelentéseivel a legkorábban,
a budapesti lapokat is megelőzve,
számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 kor.
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „

Mutatványszámok 8 napig ingyen és bér-
mentesen.

A n. é. közönség nagybecsű párt-
fogását és kizárlatát továbbra is kérve

teljes tisztelettel

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos,

az „UJSÁG“ pol. napilap kiadótulajdonosa.

Könyvnyomdám ez évi okt. hó 1-én áthelyezem
Deák Ferencz-utca 12-ik szám alatti (Adler-féle)
saját házamban e célra épülő külön helyiségbe.

Hirdetésesek

Egyetem-utca 7-ik szám
alatt levő kiadóhivatalunk-
ban olcsó áron fölvetetnek.